

crkva u svijetu

godina XXIII broj 4 (100) • 1988

CRKVA NIJE SAMO ORGANIZACIJA NEGO I ORGANIZAM

Ante Jurić-Drago Šimundža

Mistično tijelo Kristovo, narod Božji ili, kako mi redovito kažemo, Crkva, u svojoj povijesnoj stvarnosti, uprisutnjuje i ostvaruje djelo spasenja. To je djelo u svojoj biti uvijek isto, kao što je isti i njegov Začetnik, temelj i glava čitava Tijela, ali je u svom događanju uvijek, iznova, novo, životno i aktualno. I Crkva je tako, u svom hodu prema eshatonu, rađajući nove članove i ostvarujući se u njima, u svim vremenima i prostorima, s jedne strane ista, u svojim bitnim određenjima, s druge, u svojoj povijesnosti, u organizaciji i aktualizaciji Božje poruke, uvijek, nanovo, aktualna, dinamična, naša. U njoj, u istom hijerarhijskom zajedništvu vjere, ufanja i ljubavi, žive i putuju pojedinci i generacije, smjenjuju se i prolaze, na putu, u hodu, svjesni da su u svom zajedništvu, na otajstven način, ne samo organizacija, vidljiva zajednica, nego i organizam, Mistično tijelo, jedinstveno u sadašnjosti i vječnosti, sa svojim božanskim Spasiteljem.

Baš zato sve službe u Crkvi, koliko god bile vezane uz osobno prihvaćanje i služenje, nikada nisu samo osobne; one su zajedničke; daju se na službu Božjem narodu, otajstvenom organizmu, u ekonomiji spasenja. Crkvena ih zajednica doživljava svojim; s njima djeluje i živi, istodobno u svom organizacijskom i organskom biću, kao vidljiva organizacija i živi organizam.

I biskupska je služba, na poseban način, izraz tog tajanstvenog služenja u povijesnom hodu Crkve. Koliko god je ona, u zajedništvu s Kristom

od kojega dolazi i s Petrovim nasljednikom, pod čijim se autoritetom vrši, strukturalno određena, u svojoj je biti otajstveno dana. Potvrđujući, naime, vanjsku vezu i vidljivi princip jedinstva u mjesnoj Crkvi, u kojoj je, po Kristovoj ovlasti, nosilac trostruke službe: učenja, posvećivanja i upravljanja, biskup u svom evanđeoskom služenju izgrađuje i ostvaruje vanjsku i nutarnju vezu otajstveno-organskog jedinstva i zajedništva, koliko Zajednice između sebe, toliko istodobno i njezina života i zajedništva s Bogom. Po svojoj službi i poslanju ravna cjelokupnim pastoralnim radom i duhovnim životom svojih vjernika. On je učitelj, posvetitelj i upravitelj u svojoj dijecezi. Znak je katoliciteta mjesne Crkve, princip njezina jedinstva i zajedništva s općom Crkvom i Kristovim namjesnikom na zemlji, sa Sv. Ocem.

U splitsko-makarskoj nadbiskupiji tu je dužnost i obvezu, po odluci sv. oca Ivana Pavla II, primio msgr. Ante Jurić. On je u tome naslijedio vrlo uglednog i zaslužnog dugogodišnjeg splitsko-makarskog nadbiskupa i metropolitu dr. Franu Franića. Msgr. Jurić nastavlja isto djelo spasenja u spomenutom hodu Crkve, u organskom jedinstvu, s posebnom odgovornošću u vodstvu i radu naše crkvene Zajednice. Njegovo je imenovanje priopćila Apostolska nuncijatura u Beogradu 10. rujna 1988, i 16. listopada ove godine ustoličen je kao 106. biskup/nadbiskup splitsko-makarske Crkve i metropolita splitske crkvene pokrajine*.

U ovom prvom broju našeg časopisa, nakon njegova preuzimanja nove dužnosti, koji izlazi i pod njegovom upravom, donosimo slijedeći razgovor koji je vrlo rado obavio za našu reviju.

Drago Šimundža: Oče Nadbiskupe, Vi ste sada na čelu naše mjesne Crkve. Biskupska je služba zahtijevna i odgovorna. Kako Vi vidite i doživljavate svoju biskupsku službu?

Nadbiskup Ante Jurić: Kao križ i kao služenje.

D. Š.: Kako gledate na današnje prilike u Crkvi i svijetu? Jesu li one, po Vašem mišljenju, povoljne za naš današnji pastoralni rad?

Nadbiskup Jurić: Liturgija Velike subote kaže nam da je Isus alfa i omega. Njegova su vremena i vjekovi. On stoga nije apostolima ograničio vrijeme djelovanja niti na »zgodno« niti na »nezgodno« vrijeme. Povijest nas uči da su neka vremena i prilike »vrlo pogodne« bile nepogodne, a i obratno. Prilike dosta ovisе o ljudima. Oni ih često tvore, njima se koriste, ali ih i upropaštavaju. Uza sve poteškoće i neprilike što ih Crkva ima danas u svijetu, pa i kod nas, može se reći da Crkva općenito danas ima i svoju veliku šansu: da izvrši od Krista povjerenu misiju, jer je današnji svijet i na Istoku i na Zapadu došao u slijepu ulicu; ispražnjen

* Msgr. Ante Jurić rođen je 17. V. 1922. u Vranjicu, u brojnoj i uglednoj obitelji; za svećenika je zaređen 1947. godine. U svom je svećeničkom pozivu vršio odgovorne pastoralne i odgojne službe u svojoj nadbiskupiji. Bio je župnik, zatim prefekt, ravnatelj i duhovnik u sjemeništu i duhovnik u bogosloviji, te ponovno župnik, dekan i biskupski vikar u Makarskoj. S te je službe došao na čelo naše južne metropolije i starodrevne splitske, nekoć solinske, nadbiskupije.

je, razočaran. Zbog toga ljudi danas sve više dolaze do spoznaje ljudske ograničenosti i potrebe Apsolutnoga, kao da svjesno ili nesvjesno vape sa starim Platonom, koji je gledajući moralnu razuzdanost i pojmovnu zbrku svoga vremena zavapio: Sam Bog mora doći i poučiti nas kako treba živjeti. Crkva treba u ovom času ispunjati ulogu služenja, ulogu majke koja se poput nježne bolničarke nadvija nad iscrpljenim, izvaranim i izranjenim čovječanstvom, da mu pomogne i zacijeli rane, a ne da trijumfira. Prema tome, prilike su današnje u prvi mah često nepovoljne, ali one su, s druge strane, i povoljne za pastoralni rad Crkve.

D. Š.: Doista, svako vrijeme može biti pogodno i nepogodno, svako ima svoje šanse, potrebe i nadanja. Teologija spasenja vodi računa o konkretnim prilikama, o čovjeku i njegovoj sredini. Koji su, po vašem mišljenju, najvažniji pastoralni problemi u našoj sredini, u našoj domovinskoj i u našoj mjesnoj Crkvi?

Nadbiskup Jurić: Pastoralni problemi? Dosta ih je: obitelj, mladi, zvanja, iseljavanje, manjak pastoralnih prostora za vjeronauk i bogoslužje. Sve više mi se ukazuje kao najglavniji problem u našoj domaćoj Crkvi obitelj i mladi koji se spremaju za obitelj.

D. Š.: Što mislite, s obzirom na društvene, religiozne i druge okolnosti, je li danas lakše ili teže pastoralno djelovati nego prije kojih tridesetak godina kad ste Vi bili mladi svećenik?

Nadbiskup Jurić: S obzirom na navedene prilike mislim da je sada dosta teže solidno pastoralno raditi jer je kroz ovih 30 godina došlo do osjetljive smjene generacija. Stariji i oni koji su nas ostavili (umrli) kroz ovih 30 godina bili su odgajani u tradicionalnoj vjerskoj sredini pa su od nje baštinili i sačuvali većim dijelom vjeru, makar i tradicionalnu, dok novi naraštaji, okruženi tolikim kušnjama i napastima za vjeru i moral, moraju svoju vjeru borbom, upornošću i trudom sačuvati i živjeti. Ne ide to samo od sebe, pa je danas i zahtjev odgojiteljima u vjeri, tj. roditeljima i svećenicima, daleko veći, zahtjevniji.

D. Š.: U vezi s tim što govorite: kako sačuvati organski razvoj u pastoralnom i duhovnom hodu Crkve, kako trajne vrednote Riječi Božje funkcionalno ugraditi u današnjeg čovjeka i njegovo vrijeme, u duhovne i kulturne sadržaje s kojima se svakodnevno susreće?

Nadbiskup Jurić: Naše je vrijeme — vrijeme tolikih naglih promjena i revolucija. Opasnost je za čovjeka koji je u kratkom vremenu doživio veliki tehnički napredak i tolike promjene u mišljenju, u nauci i politici da pomisli da bi zakon naglih promjena i skokova morao vladati i u religiji, pa i u Katoličkoj Crkvi. Tko tako misli gubi iz vida ustrojstvo Crkve kao božanske ustanove, makar je ona sastavljena od smrtnih ljudi. Crkva je ne samo organizacija nego i organizam, a u organizmu nagle promjene donose rušenje, bolest, dok je život uvjetovan laganim i neprestanim rastom. Stoga je važno »razlikovanje duhova« — i ne samo duhova nego mišljenja i djelovanja — podlažući se živom učiteljstvu Crkve kome je zagarantirano vodstvo Duha Svetoga i nezabludivost. Svjetlom nauke Evanđelja i crkvenog učiteljstva treba sve novo mjeriti te korisno upotrijebiti, a ne upasti u zabludu kao da bi Crkva morala odustajati i od

vječnih i temeljnih istina i moralne nauke da se prilagodi promjenjivom mentalitetu modernog svijeta. »Istina će vas osloboditi«. Ta istina je Krist i njegovo Evanđelje koje neprevrtljivo tumači i naučava Crkva Kristova.

D. Š.: Ima li u našoj nadbiskupiji, u splitskoj Crkvi, nekih posebnih problema i poteškoća koje biste ovdje spomenuli?

Nadbiskup Jurić: Iako su danas tolika zla i poteškoće kao i tolika dobra zajednička velikom dijelu čovječanstva, pa tako i Crkvi, ipak specifičnosti postoje u pojedinim dijelovima i krajevima svijeta i Crkve.

Ne obilujemo baš duhovnim zvanjima, ali stojimo ipak bolje od tolikih krajeva naše domovinske, pa i opće Crkve. Napomenuo bih ovdje za nas vrlo važan problem crkvenog prostora. Glavne su nam poteškoće, posebno u Splitu i nekim većim mjestima, osjetljivi manjak potrebnih crkava i vjeronaučnih dvorana. U Splitu bi npr. trebalo izgraditi još barem 15 crkava.

D. Š.: U našem je stoljeću u Crkvi najvažniji događaj Drugi vatikanski koncil. On je potakao nove pastoralne planove i metode. Otvorio je Crkvu svijetu; dao je potrebne smjernice i poticaje. Jesmo li i koliko smo, po vašem mišljenju, ostvarili te smjernice i duh Koncila?

Nadbiskup Jurić: Koliko smo ih već ostvarili — ne bih mogao reći, ali da smo se odmah poslije Koncila počeli truditi da ih ostvarujemo i da to nastavljamo, to mogu ustvrditi. Bilo je i stanovitih devijacija i krivog shvaćanja duha Koncila, npr. u liturgiji, pa smo tolike vrijedne pobožnosti zapustili, zanemarili ili čak dokinuli, što nije bila nakana Koncila.

D. Š.: U čemu su danas naše poteškoće, a u čemu šanse? Kako Vi na to gledate?

Nadbiskup Jurić: Poteškoće poglavito dolaze od ljudi. Još uvijek postoji stanovito nepovjerenje u religioznog čovjeka i u Crkvu, pa i stanovito kočenje njihovih osnovnih prava, kao npr. dobivanja lokacija i građevinskih dozvola za izgradnju potrebnih objekata, koji nam, kako rekoh, nedostaju. Obećanja, istina, postoje, ali do realizacije kao da dolazi prespora.

Sansa Crkve je uvijek u njezinu nesebičnom i požrtvovnom služenju dobru, prvenstveno duhovnom, a po mogućnosti i tjelesnom (npr. karitas), u služenju ljudima koji to služenje prihvaćaju. To joj je u zalog ostavio njezin Utemeljitelj, koji za sebe reče da nije došao da mu služe nego da služi... — To će Crkva tim potpunije izvršavati što bude svetija, što budu svetiji, požrtvovniji i nesebičniji njezini predvodnici.

D. Š.: Što je potrebno učiniti da bi se bar neke poteškoće riješile, da bi se bolje i uspješnije pastoriziralo?

Nadbiskup Jurić: Potrebna je zajednička briga cijele Crkve, posebno Bogu posvećenih osoba, za Božju stvar. Važan je rad na duhovnoj izgradnji i autentičnijem življenju Evanđelja. Značajan je u tomu što bolji odgoj budućih svećenika. Što se tiče vanjskih poteškoća i dobivanja dozvola, nadam se da obećanja neće ostati samo puka obećanja. Mi ćemo

sa svoje strane nastojati učiniti sve da se ostvare zakonita prava Crkve i njezinih vjernika u tom pogledu.

D. Š.: Koja je Vaša vizija sutrašnjih prilika u Crkvi? Kakva će biti naša budućnost?

Nadbiskup Jurić: »Tko te je stvorio bez tebe neće te spasiti bez tebe«, reče sv. Augustin, a sv. Pavao piše: Mi nadopunjava što nedostaje mukama Kristovim za ovo naše vrijeme i ovaj naraštaj.

Bog je uvijek na djelu, njegova milost i pomoć ne dolaze na manje, ali o nama ovise, u mnogočem, sutrašnje prilike i budućnost Crkve. Radi se o tome da li ćemo se i koliko ćemo se otvoriti Duhu i da li ćemo mi izvršiti svoj poziv, svoju misiju. Za Crkvu kao živi organizam važno je da li svi njezini organi i dijelovi vrše valjano i ispravno svoju ulogu. Usmjerimo stoga, ispravno mlade, spasimo obitelji, trudimo se svi oko istinske svetosti. Učinimo li to, budimo uvjereni da uspjeh i svjetlija budućnost neće izostati. U tomu je naša šansa danas i sutra.

D. Š.: Hvala Vam, oče Nadbiskupe.

THE CHURCH IS NOT ONLY ORGANIZATION BUT ALSO ORGANISM

Summary

In this article the subject under discussion is about the Church in progress; in her historical development. The Church is always the same but different in her historical actualization. She is visible community and mystic body. We have to think about her external social and ecclesiastical organization in the same way we have the think that she is living organism, community of faith, hope and love, which lives her own mystical life.

In his talk with the editor-in-chief Msgr. Drago Šimundža, splitsko-makarski archbishop Msgr. Ante Jurić explicates his view-points about present-day position of the Church in our environment. He considers that our Church, in spite of all difficulties, has her pastoral opportunities. These opportunities are in fidelity to her fundamental vocation: serving to a man and actualization deeds of salvation. In the developmental trend the Church has to think about organic growing; she is not allowed to break off with the past, with lasting values of the faith.